

EĞİTİM BİLİMİNE GİRİŞ

Doç. Dr. Recep ÖZKAN

Editör: Doç. Dr. Recep Özkan

EĞİTİM BİLİMİNE GİRİŞ

ISBN 978-605-318-586-4

DOI 10.14527/ 9786053185864

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2016, Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları

Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ltd. Şti.ye aittir.

Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

I. Baskı: Eylül 2016, Ankara

Yayın-Proje: Elif Turanlıoğlu Bultan

Dizgi-Grafik Tasarım: Didem Kestek

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Salmat Basım Yayıncılık Ambalaj

Sanayi Tic. Ltd. Şti.

Büyük Sanayi 1. Cadde 95/1

İskitler/ANKARA

Tel: 0312-3411020

Yayıncı Sertifika No: 14749

Matbaa Sertifika No: 26062

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51

Yayınevi Belgeç: 0312 435 44 60

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Dağıtım Belgeç: 0312 431 37 38

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

Bu kitap;

Vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğü için canlarını feda eden şehitlerimize ve özellikle de 15 Temmuz 2016 Cuma gecesi komutanının verdiği şahadet emrini hiç tereddüt etmeden **“EMREDERSİNİZ KOMUTANIM”** sözleriyle yerine getirerek kanlı darbe girişiminin önlenmesinde kilit rol oynayan **“Şehit Astsubayı Ömer Halisdemir”e** ithaf olunur.

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

1. Bölüm

TEMEL KAVRAMLAR

Doç. Dr. Recep ÖZKAN

2. Bölüm

EĞİTİM-ÖĞRETİM İLKELERİ, EĞİTİM SİSTEMLERİNİN OLUŞMASINA
ETKİ EDEN FAKTÖRLER VE EĞİTİMİN İŞLEVLERİ

Doç. Dr. Recep ÖZKAN

3. Bölüm

EĞİTİMİN TOPLUMSAL TEMELLERİ

Doç. Dr. Mustafa SEVER

4. Bölüm

EĞİTİMİN FELSEFİ TEMELLERİ

Doç. Dr. M. Akif SÖZER

5. Bölüm

EĞİTİMİN PSİKOLOJİK TEMELLERİ

Doç. Dr. Selahattin AVŞAROĞLU

6. Bölüm

EĞİTİMİN TARİHSEL TEMELLERİ

Doç. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

7. Bölüm

EĞİTİMİN EKONOMİK TEMELLERİ

Yrd. Doç. Dr. Yalçın Özdemir

8. Bölüm

EĞİTİMİN TEKNOLOJİK TEMELLERİ

Yrd. Doç. Dr. Oğuz ÇETİN

9. Bölüm

EĞİTİMİN SİYASAL VE HUKUKSAL TEMELLERİ

Yrd. Doç. Dr. Hasan AYDEMİR

10. Bölüm

ÖĞRETMENLİK MESLEK ETİĞİ

Doç. Dr. Elvan YALÇINKAYA

11. Bölüm

ÖĞRETMEN YETİŞTİRME

Doç. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

12. Bölüm

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ

Prof. Dr. Niyazi CAN

ÖN SÖZ

İnsanı diğer canlılardan ayıran önemli farklardan birisi de öğrenme becerisine sahip olmasıdır. Öğrenme, olgunlaşma durumuna göre çevre etkileşimi sonucu davranışlarda değişiklik meydana gelmesiyle gerçekleşen bir süreç olup, hayatın her aşamasında, ihtiyaçlara bağlı olarak farklı şekillerde gerçekleşebilmektedir. Doğumla başlayan bu süreç, kimi zaman informal, kimi zaman da formal yollardan olabilmektedir. Bireyler öğrenme ihtiyacı duyduğu şeyleri öğrenirken, bazen kendi kendine, bazen de başkalarının yardımını alarak öğrenmeyi gerçekleştirir. Öğrenilecek şeylerin karmaşıklığı, öğrenmede başkalarının yardımını yani bugünkü anlamda bu işi profesyonelce yapacak birilerinin (öğretmenin) varlığını zorunlu kılmaktadır.

Her bilenin bildiklerini birilerine öğretmesi mümkün değildir. Öğretmek dolayısıyla öğretmenlik özel beceri ve bilgi donanımını zorunlu kılan bir meslektir. Çünkü bilmekle, bildiklerini başkalarına öğretmek arasında önemli farklar vardır. Bu gün gelince noktada, öğretmen olabilmek için üç bilgi düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Bu bilgi düzeylerinden biri de “öğretmenlik meslek bilgisi”dir. Toplumların gelişmişlik düzeylerinin belirlenmesinde, öğretmenlik mesleğine verilen önem ve öğretmenlerinin kalitesi önemli kriterler olarak ele alınabilmektedir.

Özel bir ihtisas alanı olan öğretmenlik, farklı zamanlarda farklı şekillerde algılanmış, kimi zaman herkesin yapabileceği bir iş olarak görülürken kimi zaman da özel donanım ve beceri gerektiren bir meslek olarak görülmüştür. Bu durum o dönemde eğitime verilen önemle ilişkili olup, toplumların gelişmişlik seviyesiyle de ilgilidir.

Atatürk “eğitimidir ki bir milleti ya hür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk halinde yaşatır; ya da milleti esaret ve sefaletle terk eder” sözleriyle, toplumların kalkınmasında eğitimin, “öğretmenler yeni nesiller sizin eseriniz olacaktır” sözleriyle de öğretmenin ne kadar önemli olduğuna vurgu yapmaktadır.

Öğretmen yetiştiren bölümlerin birinci sınıflarında okutulan Eğitim Bilimine Giriş dersine kaynak olarak hazırlanan bu kitap; geleceğin nesillerini yetiştirmeye aday öğrencilerin, eğitim bilimleriyle dolayısıyla öğretmenlik mesleğiyle ilgili altyapı oluşturmalarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Kitabın hazırlanmasında bölüm yazarlığı yaparak katkı sağlayan; Doç. Dr. Mehmet Akif SÖZER'e, Doç. Dr. Mustafa SEVER'e, Doç. Dr. Selahattin AVŞAROĞLU'na, Yrd. Doç. Dr. Yalçın ÖZDEMİR'e, Doç. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK'e, Yrd. Doç. Dr. Oğuz ÇETİN'e, Doç. Dr. Elvan YALÇINKAYA'ya, Yrd. Doç. Dr. Hasan AYDEMİR'e ve Prof. Dr. Niyazi CAN'a katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

“Söyledikleri ya da düşündükleri başkaları tarafından yönlendirilenlerin söyledikleri ya da düşündükleri üzerinde durmaya değmez”. John Locke

Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller yetiştirmek dileğiyle...

Editör: Doç. Dr. Recep ÖZKAN

Eylül, 2016 Niğde

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm

TEMEL KAVRAMLAR

EĞİTİM	1
A. FORMAL EĞİTİM	7
1. Örgün Eğitim	7
2. Yaygın Eğitim	8
B. İNFORMAL EĞİTİM	11
Özetlemek gerekirse	12
Öğrenme	14
Öğretim	16
Öğretim Faaliyetini Sınırlayan Faktörler	18
EĞİTİM OLGUSUNUN DOĞUŞU	23
SİSTEM OLARAK EĞİTİM VE OKUL	27
Sistem Olarak Eğitim	28
KAYNAKÇA	30

2. Bölüm

EĞİTİM-ÖĞRETİM İLKELERİ, EĞİTİM SİSTEMLERİNİN OLUŞMASINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER VE EĞİTİMİN İŞLEVLERİ

EĞİTİM-ÖĞRETİM İLKELERİ	34
1. Çocuğa Görelik (Öğrenciye Görelik) İlkesi	34
2. Hayatilik İlkesi	35
3. Açıklık İlkesi	36
4. İş-Aktivite İlkesi	36
5. Tasarruf (Ekonomiklik) İlkesi	37
6. Bütünlük İlkesi	37
7. Aktüalite (Güncellik) İlkesi	37
8. Kolaydan Zora İlkesi	38
9. Bilinenden Bilinmeyene İlkesi	38
10. Somuttan Soyuta İlkesi	39

11. Yakından Uzağa İlkesi.....	39
EĞİTİM SİSTEMLERİNİN OLUŞMASINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER	40
A. DOĞAL FAKTÖRLER (COĞRAFİ DURUM)	40
B. SOSYAL FAKTÖRLER.....	41
EĞİTİMİN İŞLEVLERİ	46
A. EĞİTİM KURUMLARININ AÇIK İŞLEVİ.....	46
B. EĞİTİM KURUMLARININ KAPALI (GİZLİ) İŞLEVLERİ.....	49
KAYNAKÇA	52

3. Bölüm

EĞİTİMİN TOPLUMSAL TEMELLERİ

1. GİRİŞ	53
2. EĞİTİM VE TOPLUM	55
3. KURAMSAL YAKLAŐIMLAR.....	56
3.1 İŐlevselci YaklaŐım.....	56
3.2. ÇatıŐmacı Eğitim Kuramı.....	59
Kaynakça.....	65

4. Bölüm

EĞİTİMİN FELSEFİ TEMELLERİ

EĞİTİMİN FELSEFİ TEMELLERİ	67
1. Felsefe ve Eğitim Felsefesi	67
2. Eğitim Felsefeleri	76
3. Türk Eğitim Sisteminin Dayandığı Felsefi Akımlar.....	83
KAYNAKÇA	85

5. Bölüm

EĞİTİMİN PSİKOLOJİK TEMELLERİ

PSİKOLOJİ VE EĞİTİM	89
Eğitim Psikolojisi.....	90
Eğitim ve Öğretim.....	91

Gelişim Psikolojisine Genel Bir Bakış.....	91
Gelişim İle İlgili Temel Kavramlar	92
Gelişimi Etkileyen Faktörler	94
GELİŞİMİN TEMEL İLKELERİ.....	97
GELİŞİM DÖNEMLERİ VE GÖREVLERİ	100
Gelişim Dönemleri.....	100
DEVİNİMSEL (BEDENSEL) GELİŞİM	107
Doğum Öncesi Dönem.....	107
BİLİŞSEL GELİŞİM.....	110
AHLAK GELİŞİMİ	113
Kohlberg ve Ahlaki Gelişim Kuramı.....	114
KİŞİLİK GELİŞİMİ	116
ÖĞRENME KAVRAMINA İLİŞKİN GENEL BİR BAKIŞ.....	119
Öğrenme Kavramına İlişkin Genel Bir Bakış	119
ÖĞRENME KURAMLARI.....	123
ÖĞRENMEYİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	132
ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ	134
EĞİTİMİN PSİKOLOJİK TEMELLERİNİN BİLEŞENLERİ	137
KAYNAKÇA	145

6. Bölüm

EĞİTİMİN TARİHSEL TEMELLERİ

GİRİŞ.....	147
UYGARLIKLAR ÖNCESİ TOPLUMLARDA EĞİTİM	148
UYGARLIKLAR DÖNEMİNDE EĞİTİM	148
Atık Çağ'da Eğitim	148
Mezopotamya ve Anadolu Uygarlıklarında Eğitim	149
UZAKDOĞU UYGARLIKLARINDA EĞİTİM.....	152
Çin Uygarlığında Eğitim	152
Hint Uygarlığında Eğitim (M.Ö. 7000- 1700)	153
Perslerde (Eski İran) Eğitim.....	153
ORTAÇAĞ ÖNCESİ BATI DÜNYASINDA EĞİTİM.....	154
Eski Yunan'da Eğitim	154

Yunan Filozofları ve Eğitim Görüşleri.....	155
ORTA ÇAĞDA EĞİTİM.....	158
Batı Ortaçağı ve Eğitim.....	158
İslam Ortaçağı ve Eğitim	159
İslamiyet'i Kabullerinden Sonra Yetişen Türk Bilim İnsanları	164
SELÇUKLULARDA EĞİTİM.....	168
OSMANLILAR DÖNEMİNDE EĞİTİM	170
KAYNAKÇA	180

7. Bölüm

EĞİTİMİN EKONOMİK TEMELLERİ

Giriş.....	181
Ekonomi ve Eğitim İlişkisine Genel Bir Bakış	183
Eğitim Ekonomisi Disiplininin Tarihsel Serüveni ve Kapsamı	184
İnsan Sermayesi (Beşeri Sermaye) Kuramı	186
Eğitim, İstihdam ve Gelirler	188
Eğitim ve Ekonomik Büyüme.....	193
Eğitim Planlaması	197
Eğitimin Maliyeti	200
Eğitim Finansmanı	201
KAYNAKÇA	205

8. Bölüm

EĞİTİMİN TEKNOLOJİK TEMELLERİ

GİRİŞ.....	209
Eğitim Teknolojisi	213
Bilgisayar ve İnternet'in Eğitimde Kullanımı.....	217
KAYNAKÇA	226

9. Bölüm

EĞİTİMİN SİYASAL VE HUKUKSAL TEMELLERİ

Giriş.....	229
EĞİTİMİN SİYASAL TEMELLERİ	230
CUMHURİYET DÖNEMİ EĞİTİM POLİTİKALARI.....	232
EĞİTİMİN HUKUKSAL TEMELLERİ	234
KAYNAKÇA	236

10. Bölüm

ÖĞRETMENLİK MESLEK ETİĞİ

GİRİŞ.....	240
ETİK VE AHLAK KAVRAMI.....	240
MESLEKİ ETİK KAVRAMI	243
ÖĞRETMENLİK MESLEK ETİĞİ İLKELERİ	245
KAYNAKÇA	259

11. Bölüm

ÖĞRETMEN YETİŞTİRME

Osmanlı Döneminde Öğretmen Yetiştirme	261
Ortaokul Öğretmeni Yetiştirme.....	262
İlkokul Öğretmeni Yetiştirme	264
Anaokulu Öğretmeni Yetiştirme	267
Taşra Öğretmen Okulları	268
CUMHURİYET DÖNEMİNDE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME	270
Cumhuriyet Döneminde İlkokul Öğretmeni Yetiştirilmesi.....	270
Köye Öğretmen Yetiştirme (Eğitmen Kursları ve Köy Enstitüleri).....	271
Köy Enstitüleri	272
Cumhuriyet Döneminde Branş Öğretmeni Yetiştirme	277
Yüksek Öğretmen Okulları	278
Cumhuriyet Döneminde Öğretmenliğin Meslekleşmesi	281
Öğretmenliğin Meslekleşmesini Engelleyen Uygulamalar	283
Osmanlı Döneminde Meslekleşmeyi Engelleyen Uygulamalar	283
Cumhuriyet Döneminde Meslekleşmeyi Engelleyen Uygulamalar.....	284
KAYNAKÇA	288

12. Bölüm

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ

GİRİŞ.....	291
Eğitim Hukukunun Kaynakları.....	293
Anayasada Eğitim.....	293
Kanun, Kanun Hükmünde Kararname ve Yönetmeliklerde Eğitim.....	295
TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİ.....	297
Türk Milli Eğitiminin Genel Amaçları.....	297
Türk Milli Eğitiminin Özel Amaçları.....	298
TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİNİN GENEL YAPISI.....	303
İlköğretim Kurumlarının Kuruluşu ve Kuruluş Şekilleri.....	304
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI MERKEZ TEŞKİLATI.....	309
Amaç ve kapsam ve Görevler.....	309
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ve Millî Eğitim Şûrası.....	324
Maarif Müfettişleri.....	326
Eğitim Sisteminde Okul İçi ve Okul Dışı Unsurların/Öğelerin Okul Sistemine Etkileri.....	327
KAYNAKÇA.....	333

1.BÖLÜM

TEMEL KAVRAMLAR

*Eğitimdir ki bir milleti ya hür, bağımsız, şanlı,
yüksek bir topluluk halinde yaşatır;
ya da milleti esaret ve sefalete terk eder*

Atatürk

Öğrenme Hedefleri

Bu bölüm ile birlikte öğrenciler;

- Eğitim olgusunun tarihi süreç içinde ortaya çıkışı ve gelişim seyri hakkında bilgi sahibi olurlar.
- Eğitimle ilgili temel kavramlar ve bu kavramlara yüklenen anlamları kavrayarak, farklı alanlara göre farklı eğitim tanımları hakkında bilgi sahibi olurlar.
- Formal, informal eğitim türlerini ve özelliklerini kavrayarak, yaygın ve örgün eğitim ayrımını yapabilirler.
- Eğitim olgusunun tarihi süreç içinde ortaya çıkışı ve gelişim seyri hakkında bilgi sahibi olurlar.
- Sistem olarak eğitim ve eğitim sistemin özelliklerini kavrarlar.

EĞİTİM

Şekil vermek, düzene sokmak, adam etmek, insanlaştırmak ya da bireyi hayvanlaşmaktan kurtararak insan olmanın gereklerini öğretmek şeklinde tanımlanabilecek olan eğitim kavramı; Türkçede “eğmek” mastarından veya “eğ” emri kipinden türetilmiş bir terimdir. Temelinde değişim-değiştirmek-şekil vermek olan eğitim kavramı, mevcut durumdan farklı bir konuma getirme olarak da tanımlanabilir.

Her zamanda, her mekânda, her yerde ve her şekilde telaffuz edilen eğitim kavramına yüklenen anlam çok çeşitli özellikler göstermektedir. Fakat bu çok çeşitli özelliklerin temelde birleştiği nokta anlam olarak eğitim kavramına yüklenen görevdir. Günümüzde bir bilim alanı olarak karşımıza çıkan bu kavram “*eğitim bilimi*” olarak bilim dalları arasında yerini almış durumdadır.

Sözcük olarak eğitim; halk arasında farklı anlamlarda kullanılmaktadır. İnsanların eğitim düzeyleri sorulurken örgün düzeyde aldığı eğitim, eğitimli insan derken genelde de kendini bilgi ve görgü yönünden yetiştiren kişi kastedilir. Eğitim, şekil, biçim verme, yön ve istikamet gösterme, zarifleştirme demektir.¹ Bu özelliğiyle eğitim, bireyin toplumun istediği şekilde bir insan olması yolunda çaba için faaliyet göstermek anlamına da gelmektedir. Dolayısıyla bu tanımda eğitimin toplumsallaştırma işlevi öne çıkmaktadır. Eğitim, bir uygulama olarak insanlığın var oluşu ile birlikte yaşanan bir süreçtir.² Eğitim yeryüzünde zihnin var olduğu andan itibaren var olan ve düşünen varlıkların yok olacağı ana kadar devam edecek bir uyum sürecidir.³

Uzmanların ilgili oldukları alanın özellikleri nedeniyle, o alana özgü terminoloji ile tanımladıkları eğitim kavramı bilim dallarına göre farklı tanımlarla açıklanmaya çalışılmıştır. Bunlardan bazılarını şu şekilde sıralamak mümkündür:⁴

İdealistler, insanı Tanrı'ya ulaştırma için yapılan etkinliklere eğitim derken, natüralistler, bireylerin doğal olgunlaşmalarını artırarak onların bu özelliklerini ortaya çıkarma işine eğitim demektirler. Realistler ise eğitime biraz daha sosyolojik bir anlam yükleyerek, bireyi toplumun temel değerlerine göre yetiştirmek olarak tanımlarlar. Sosyologlar ise eğitimi, yetişmiş neslin yetişmekte olan nesle kültür aktarımı diye tanımlayarak, eğitime tam anlamıyla sosyolojik bir görev yüklerler.

Marksistler ise eğitimi iki şekilde tanımlamışlardır. Onlara göre eğitim; çelişkiyi en aza indirip üretimde bulunma süreci ve insanı çok yönlü eğitime, doğayı denetleyerek onu değiştirme ve üretimde bulunacak biçimde yetiştirme sürecidir.⁵ Bazı düşünürler de eğitimi bireysel açıdan ele alırlar. Kant'a göre eğitim, insanın mükemmelleştirilmesidir. J. S. Mill'e göre, bireyin kendisi ve başkaları için bir mutluluk aracıdır. H. Spencer'a göre de iyi yaşam olanakları sağlayan etkinliklerin tümüdür.⁶ Eflatun eğitimi, beden ve ruh yönünden bireyleri bilgilendirmek olarak tanımlar. J. Dewey de eğitimi, bu günkü anlamda hayatilik ilkesinin temeli olacak şekilde, hayatın bir örneği yani hazırlığı değil ta kendisidir diyerek açıklar. Amaç olarak da; çocuğa düşünmeyi öğretmeli, ne düşüneceğini değil şeklinde belirterek eğitimi, eğitilmiş bireyin yaşantılarının yeniden bir düzene konulması olarak da tanımlar.

Yaygın olan ve en çok atf yapılan eğitim tanımı ise; birey davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci⁷ şeklinde yapılandır. Eğitim, insan davranışlarında bilgi, beceri, anlayış, ilgi, tavır, karakter ve önemli sayılan kişilik nitelikleri yönünden belli değişmeler sağlamak amacıyla yürütülen düzenli etkileşimdir.⁸ Ayrıca eğitim; kişinin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla istendik yönde ve bir dereceye kadar kalıcı değişimler meydana getirme süreci olup insanları belli amaçlara göre yetiştirme süreci olarak da tanımlamaktadır.⁹

Bütün bu tanımlarda eğitimin; insana özgü olup yine insanlar tarafından insanlara yönelik uygulanan bir faaliyet olduğu, sosyal etkileşim sonucu gerçekleştiği görülmektedir. Eğitim bir etkileşimdir. Yani bir eğitim olayının meydana gelebilmesi için mutlaka bir sosyal ortama gereksinim vardır.¹⁰ Dolayısıyla buradan hareketle eğitimi bir başka açıdan kültürlenme süreci olarak da tanımlamak mümkündür.

Birey yaşamının geçmiş, bugün ve gelecek olmak üzere her yönünü kapsayarak, onun toplumsal hayata ve içinde buldukları çağa uygun davranış değişikliği sağlama süreci olan eğitim¹¹ zamanda, mekânda kapsamlılık gösteren, süreli ve çok geniş boyutlu olan, bilgi dâhil her türlü tecrübe üzerinde durulan bir kavramdır. Buradaki tecrübeden kasıt eğitsel olabileceği gibi eğitsel olmayan tecrübelerdir.

Gökalp göre eğitim, yetişmiş neslin yetişmekte olan nesle değer aktarımıdır. O eğitime, “ferdin çevresine uyum sağlama süreci” olarak bakar ve toplumsal bir işlev yükler. Ona göre, eğitimde esas ölçü çevredir. Gökalp, eğitim görevini yapan kurum olarak okul ve aileyi kabul etmekle beraber, bunlardan daha geniş olarak toplum ve toplumda yaşayan her kültürel mirasında göz önünde bulundurulması gereğini öne sürer. Dolayısıyla yine çevre ön plana çıkmaktadır. Böylece “terbiyeyi-eğitimi, bir cemiyette, yetişmiş neslin henüz yetişmeye başlayan nesillere fikirlerini ve hislerini vermesi” diye tanımlar. Başka bir tanım da “*Bir kavmin vicdanında yaşayan kıymet hükümlerinin toplamına, o kavmin kültürü denir. Terbiye bu kültürü o kavmin fertlerinde ruhi melekeler haline getirmektedir*” der. “*Fert dünyaya geldiği zaman sosyal olamayan bir varlıktır. Fakat cemiyet öyle bir muhittir ki, bu sosyal olamayan varlıkları içine girdiği andan itibaren kendine benzetmeye, yani temsil etmeye çalışır. Fertlerin cemiyeti benimsemesi, yani sosyalleşmesi cemiyetin bekası için gereklidir. Bir cemiyet fertlerine lisanını, ahlakını estetik zevklerini, ilmi mantığını, teknik vazifelerini aşılamazsa yaşayamaz. İşte cemiyetin fertler üzerinde tatbik ettiği bu sosyalleştirme işine terbiye adı verilir.*” Gökalp eğitimin temel taşlarından biri olarak milli buhranları görmektedir. Toplumda modern eğitimin olması o toplumda modern bir kültürün bulunmasına bağlıdır. Modern kültür